

דף יד.

עין משפט א

הרמב"ם הל' עבודה זרה פ"ה הי"א

עבודת כוכבים שהניחוה עובדיה בשעת שלום מתרת
 בהנאה שהרי בטלוה. בשעת מלחמה אסורה מפני שלא
 הניחוה אלא מפני המלחמה. עבודת כוכבים שנשברה
 מאליה שבריה אסורים בהנאה עד שיבטלוה. לפיכך
 המוצא שברי עבודת כוכבים להרי אלו אסורין בהנאה

ל. כסף משנה עבודת כוכבים שנשתברה וכו'. בפרק כל האלילים (דף מ"א:) פלוגתא דר"י ור"ל ופסק כר"י: לפיכך המוצא שברי וכו'. פסק דלא כשמואל דאמר פרק כל האלילים דשברי עבודת כוכבים מותרים וכבר כתבתי בפרק שקודם זה מאי טעמא פסק דלא כוותיה: כתב הרמ"ך הרי"ף לא פסק כן דהא מייתי מילתיה דשמואל דאמר המוצא שברי אלילים מותרים ופסק נמי כר"י דעבודת כוכבים שנשתברה מאליה אסורה ולכאורה נראה לפום ריהטא דודאי איכא לאפלוגי בין מוצא לנשתברה דהא שמואל גופיה אמר בפרק כל האלילים [מ"ט:] דעבודת כוכבים שנשתברה מאליה אסורה ואפילו הכי שרי במוצא וזה הרב נראה דפסק לגמרי כר"י במוצא שברי עבודת כוכבים נמי אסורים עכ"ל: ואם היתה של פרקים וכו'. שם בס"פ אתמר עבודת כוכבים שנשתברה רב אמר צריך לבטל כל קיסם וקיסם ושמואל אמר אין עבודת כוכבים צריכא ליבטל אלא דרך גדילתה כלומר דוקא כשהיא דרך גדילתה צריכה ליבטל אבל זו שנשתברה בטלה מעצמה דמימר אמר איהי נפשה לא מצלא לההוא גברא מצלא ליה ואוקימו התם פלוגתייהו בתרי תלת אוקמתי ואוקימתא בתרייתא אוקמה בעבודת כוכבים של חוליות והדיוט יכול להחזירה דרב סבר כיון דהדיוט יכול להחזירה אינה בטלה ושמואל סבר דכיון דלאו אורחא ליפול ולהתפרק בטלה והלכה כרב באיסורי: וכתבו הרי"ף והרא"ש אוקימתא זו והקשה הר"ן על הרי"ף דבריש פרקין פסק כר"י דעבודת כוכבים שנשתברה מאליה אסורה והיאך פסק בסוף הפרק כאוקמתא בתרייתא דפלוגתא דרב ושמואל בהדיוט יכול להחזירה דמשמע בהדיא דאי אין הדיוט יכול להחזירה אפילו לרב מותרת ונדחק בתירוץ קושיא זו. ומתוך דברי רבינו למדנו תירוץ יפה בדבר דהא דאוקימנא פלוגתא דרב ושמואל בהדיוט יכול להחזירה לאו למימרא דאי אין הדיוט יכול להחזירה מותרת בלא ביטול כלל לדברי הכל אלא היינו לומר דכשהדיוט יכול להחזירה צריך לבטל כל קיסם וקיסם לרב וכשאין הדיוט יכול להחזירה אינו צריך לבטל כל קיסם וקיסם מ"מ אינה מותרת בלא ביטול כלל דהא קי"ל כר"י דאסר אלא דמפרשי דהא דאסר ר"י אינו אלא בלא ביטול אבל אם ביטל מותר אפילו ע"י ביטול

שָׁמָא לֹא בְטָלוּהָ הָעֹבְדֵי כּוֹכָבִים. וְאִם הָיְתָה שֶׁל פְּרָקִים
וְהַדְיוּט יְכוּל לְהַחְזִירָם צָרִיף לְבַטֵּל כָּל פְּרָק וּפְרָק
מִפְּרָקֶיהָ וְאִם אֵינּוּ יְכוּל לְהַחְזִיר פִּיּוֹן שְׁבִטֵל אֵיבָר אֶחָד
מִמֶּנָּה בְטָלוּ כָּל הַשְּׁבָרִים:

שו"ע יו"ד סימן קמו קי"א

יא. עבודה זרה של עכו"ם שנשברה מאליה שבריה אסורים בהנאה עד
שיבטלוה, ע"כ המוצא שברי אלילים הרי אלו אסורים בהנאה שמא
לא ביטלה העכו"ם, ואם היתה של פרקים וההדיוט יכול להחזירה צריך
לבטל כל פרק ופרק ממנה, ואם אינו יכול להחזירה כיון שביטל פרק
אחד בטלה כולה.

עין משפט ב.ג.

שו"ע יו"ד סימן קמב פ"ה

עין לעיל דף יג: עין משפט ט

הרמב"ם הל' מעילה פ"ה ה"ז

קִן שְׁבָרָאשׁ הָאֵילָן שֶׁל הַקֹּדֶשׁ שֶׁשָּׁבַנָה אוֹתָן הָעוֹף מֵעֲצִים
וְעֲשָׂבִים וְכִיּוֹצֵא בָהֶן. כָּל הַקֵּן עִם הַבִּיצִים שָׁבוּ עִם

כל דהוא דכיון שביטל אבר אחד ממנה בטלו כל השברים דכיון דאין הדיוט יכול להחזירה
בביטול כל דהו סגי ליה ומ"מ ביטול בעיא ואי לא בטיל כלל אסור והיינו דר"י: והראב"ד
כתב ואם אינו יכול להחזירה וכו' א"א לא מחוורא הא מילתא וכו'. וצריך לבטל כל קיסם
וקיסם עכ"ל. וכבר כתבתי טעם לדברי רבינו:

מ. כסף משנה קן שבראש האילן של הקדש וכו'. משנה בפ"ג דמעילה (י"ג): קן שבראש
אילן של הקדש לא נהנין ולא מועלין שבאשרה יתיז בקנה ומוקי לה בגמ' אליבא דר"י
ההיא של אשרה יתיז בקנה בדאייתי עצים מעלמא ומקשה א"ה אמאי של הקדש אין נהנין
ואין מועלין אלא בגידולין הבאים לאחר מכאן וקסבר אין מועלין בגידולין ה"נ מסתברא

הַאֲפֻרוֹחִים הַצָּרִיכִין לְאֶמֶן אֵין נִהְיִין בְּהֵן וְהַנֶּהֱנָה לֹא
מַעַל:

עין משפט ד.

הרמב"ם הל' מעילה פ"ה ה"ט

גִּזְבָּרִים שֶׁשָּׁפוּ עֲצֵי הַקֹּדֶשׁ וְקִצְצוּ אוֹתָן מוֹעֲלִין בְּאוֹתָן
הָעֲצִים הַקִּטְנִים שֶׁחֲתָכוּ מֵעַת שֶׁקִּצְצוּ. אָבֵל אֵין מוֹעֲלִין
לֹא בְּשׂוּפֵי וְלֹא בְּנִסְרֹת וְלֹא בְּנִבְיָה שֶׁל עֲצִים וְהוּא הַגּוֹף
הַקָּשָׁה הָעֶגְל שֶׁבְּתוֹךְ הָעֵץ הַדּוֹמָה לְיִבְלֹת שֶׁלֹּא יִצְלַח
לְמִלְאכָה:

עין משפט ה.

הרמב"ם הל' מעילה פ"ה ה"ד

כְּשֶׁבוֹנִין בַּמִּקְדָּשׁ אֵין לוֹקְחִין עֲצִים וְאַבְנִים מִן הַהִקְדָּשׁ
וְלֹא בּוֹנִין אֶת הַבְּנֵין עַל דַּעַת שֶׁהוּא קֹדֶשׁ אֲלֵא בּוֹנִין הַכֹּל
מִן הַחֵל. גִּזְרָה שְׁמָא יִהְיֶה בְּצֵל הַבְּנֵין אוֹ יִשְׁעַן עַל אָבֵן
אוֹ קוֹרָה בְּשַׁעַת מְלֻאכָה. וְאַחַר שִׁישְׁלֵם הַבְּנֵין מְחַלְלִין
מְעוֹת הַהִקְדָּשׁ עַל הַבְּנֵין. וְאִם צָרְכוּ הַגִּזְבָּרִין לְעֲצִים
לְקֹדֶשׁ לְאוֹתוֹ הַיּוֹם בְּלִבְד לּוֹקְחִין אוֹתָן מִמְּעוֹת הַהִקְדָּשׁ
שֶׁהָרִי אֵינָן מְתַאַחֲרִין יָמִים כְּדֵי שֶׁנַּחֲוֹשׁ לָהֶן שְׁמָא יִשְׁעַן
אָדָם עֲלֵיהֶן וְיִמְעַל:

וכו' א"ר אבהו א"ר יוחנן לעולם דאייתי מעלמא ומאי יתיז יתיז אפרוחים ואסיקנא
אפרוחים כאן וכאן מותרין ביצים כאן וכאן אסורים אמר רב אשי אם אפרוחים צריכין
לאימן כביצים דמו ומשמע דקן דאייתי עצים מעלמא נהנים ממנו ויש לתמוה על רבינו
שסתם וכתב שאין נהנים בו:

דף יד :

עין משפט א

הרמב"ם הל' שקלים פ"ד הי"ב

וְכַךְ הָיוּ עוֹשִׂין בְּמוֹתֵר הַקְּטָרֶת. מְשַׁיְגִיעַ רֹאשׁ חֹדֶשׁ
 נִסָּן מְחַלְלִין אוֹתוֹ עַל שְׂכַר הָאֶמְנִין וְחוֹזְרִין מְעוֹת הַשְּׂכָר
 לְקִיץ הַמְזִבַּח וְנוֹטְלִין הָאֶמְנִין מוֹתֵר הַקְּטָרֶת בְּשִׂכְרָן
 וְחוֹזְרִין וְלוֹקְחִין אֶת הַקְּטָרֶת מֵהֵן מִתְרוּמָה חֹדֶשָׁה כְּדִי
 לְהַקְרִיבָהּ מִמְּעוֹת תְּרוּמָה חֹדֶשָׁה. וְאִם אֵין לָהֶן תְּרוּמָה
 חֹדֶשָׁה מִקְטִירִין אוֹתָהּ מִתְרוּמָה יְשָׁנָה: סָלִיק לְהוֹ הַלְכוֹת
 שְׁקָלִים

עין משפט ב

הרמב"ם הל' ערכין פ"ז ה"ח

אֶחָד קֹדְשֵׁי בְּדֶק הַבַּיִת וְאֶחָד קֹדְשֵׁי מְזִבַּח שְׁנֹפֵל בְּהֵן
 מוּם אֵין פּוֹדִין אוֹתָן לְכַתְחֻלָּה אֶלָּא בְּשׁוֹיֵיהֶן. וְאִם עָבַר

ג. (יא-יב) משיגייע ר"ח ניסן וכו'. בפ' קמא דר"ה (דף ז'): ומ"ש לפיכך אם הגיע ר"ח ניסן
 ויש עמהם בהמות לתמידים וכו'. בפ"ק דשבועות (דף י' י"א) אמר עולא א"ר יוחנן
 תמידים שלא הוצרכו לצבור נפדין תמימים א"ל רב חסדא וכי קדושה שבהן להיכן הלכה
 אמר רבה לב ב"ד מתנה עליהם אם הוצרכו הוצרכו ואם לאו יהיו לדמיהם. ופירש"י תמידין
 שלא הוצרכו לצבור שלקחום ממעות תרומת הלשכה דתנן אין פוחתין מששה טלאים
 המבוקרים בלשכת הטלאים וכשמגיע ר"ח ניסן לא היו מקריבים שום קרבנות צבור ממעות
 התרומה של אשתקד כדאמר בפ"ק דר"ה ונמצאו בכל שנה ד' טלאים בלשכת הטלאים
 ממעות התרומה הישנה והיינו לא הוצרכו לצבור להקריב בשנה שעברה, נפדים תמימים
 להכשירם בשנה זו מחללים אותם על מעות חולין ואותם המעות ילכו למותר התרומה
 ישנה וכיון שיצאו לחולין חוזרים ולוקחים אותם ממעות תרומה חדשה ויקרבו בשנה זו
 עכ"ל: ומ"ש רבינו וכך היו עושים במותר הקטרת וכו' עד סוף הפרק. משנה פ"ד משקלים:

ס. כסף משנה אחד קדשי בדק הבית וכו'. שם אהא דתנן וצריך לעשות דמים אמרינן
 בגמרא (דף קכ"ז) אמר רבי יוחנן יוצא לחולין דבר תורה וצריך לעשות דמים
 מדבריהם, ובסוף פרק ששי דערכין אמרינן דהא דאמר שמואל הקדש שוה מנה שחללו על

וְחִלְלֵן עַל פְּחוֹת מְשׁוּיֵיהֶן אֶפְלוּ הַקֹּדֶשׁ שְׁוֵה מֵאָה דִּינָר
שְׁחָלְלוּ עַל שְׁוֵה פְּרוּטָה הֵרִי זֶה פְּדוּי וְיִצָּא לְחֵלְיִן וּמִתָּר
לְהַנּוֹת בּוֹ. וּמִדְּבָרֵי סוּפְרִים שֶׁהוּא צָרִיךְ חֻקֵּי רֵת דְּמִים
וְחֵיב לְהַשְׁלִים אֶת דְּמָיו:

הרמב"ם הל' מעילה פ"ה ה"ד

עיין לעיל דף יד. עין משפט ה

שוה פרוטה מחולל בדיעבד דוקא אמר ומשמע התם דאפילו בקדשי בדק הבית אין פודין אותם לכתחלה אלא בשיוויים: